

Jana MIČUDOVÁ, Volby na Chebsku 1946 a 1948, komparace z pohledu hospodářských a sociálních dějin, Bakalářská práce FF JU, České Budějovice 2013, 66 s., včetně 13 příloh.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Studentka Jana Mičudová se ve své bakalářské práci „*Volby na Chebsku 1946 a 1948, komparace z pohledu hospodářských a sociálních dějin*“ zaměřila na problematiku poválečného vývoje svého rodného regionu, regionu Chebska v období let 1945-1948. Usilovala o zachycení a potřebného zpracování charakteristiky zkoumaného regionu po druhé světové válce. Ta ničujícím způsobem postihla zdejší převážně německé obyvatelstvo. Zkoumání poválečných hospodářských a sociálních dějin Československa, včetně regionu Chebska, nyní již bez politických konotací tzv. reálného socialismu, je velmi přínosná a žádoucí činnost. Přitom je třeba zdůraznit, že problematika komparace voleb 1946 a 1948 do Národního shromáždění Československé republiky na Chebsku je prozatím ne zcela potřebně prozkoumanou oblastí. Současně se jedná o velmi zajímavou problematiku dějin tzv. Třetí republiky, která byla, je a bude v obecném povědomí stále ještě dlouhou dobu „živá“.

Autorka svou práci, celkem logicky, přitom přehledně rozčlenila do 5. kapitol. V první části *Úvod* (s. 1-4) podala potřebnou charakteristiku pramenů a literatury a také zde nastínila problematiku řešených okruhů. Správně uvedla celý soubor důležitých otázek, na které hledala ve svém bádání potřebné odpovědi: „*Hlavní otázkou bylo, zda existovala jistá odlišnost (tzv. specifika) v obecném vývoji na Chebsku od zbytku území Československa? A o jakých podobách této odlišnosti je možno hovořit? Jak se ve volbách na Chebsku 1946 a 1948 projevila vazba a vztahy pramenící z hospodářských a sociálních dějin zdejšího regionu? Probíhalo zde opravdu všechno ve zcela podobném duchu a stylu jako na zbývajícím československém území? Jaká byla ona místní specifika soupeřících politických stran Národní fronty Čechů a Slováků? Jak se na jejich úspěšném a vítězném, respektive neúspěšném a poraženém, postupu podepsala otázka problémů místního hospodářského a sociálního vývoje?*“ (s. 4).

Ve druhé, částečně kompilativně pojaté, kapitole *Československo v letech 1945-1948* (s. 5-22) se věnuje přiblížení výchozího stavu poválečného Československa v letech 1945-1948, je zde přiblížen politický, hospodářský a sociální vývoj po válce, hlavní a určující rysy politického vývoje po druhé světové válce, ustanovení Národní fronty Čechů a Slováků, seznámení s politickými stranami (KSC, ČSL, ČSNS, ČSDSD), které měly právo vytvářet další osudy Třetí republiky.

Ve třetí kapitole *Chebsko* (s. 23-39) se autorka zaměřila na tři důležité otázky, na představení chebského regionu, na Chebsko v letech 1945-1948, naznačuje, kam se ubíral vývoj Chebska bezprostředně po válce, je zmíněn odsun německého obyvatelstva, následné problémy s jeho novým osídlením a hlavní rysy vývoje hospodářského a sociálního.

Ve čtvrté kapitole *Komparace předvolebních, volebních a povolebních aktivit na Chebsku* (s. 38-55) se věnuje problematice tzv. Třetí republiky a jejímu politickému systému, ukazuje tehdy platný volební systém, přibližuje volby na Chebsku do Ústavodárného národního shromáždění, na jejich průběh, výsledky, na provedené kampaně jednotlivých stran, které byly v českých zemích Československé republiky v roce 1946 povolené = komunisté, sociální demokraté, národní socialisté a lidovci. Kapitola se zabývá také volbami

1948 v souvislosti s tzv. únorovým převratem a s působením Jednotné volební kandidátky NF Čechů a Slováků.

V páté kapitole *Závěr* (s. 56-58) je stručně a přitom přehledně provedena rekapitulace výsledků předchozího bádání. Celý vývoj z roku 1948 je následně porovnán a analyzován se situací ve volebním roce 1946. Odpovědi na otázky, které si autorka textu položila v Úvodu své práce (s. 4), zrekapitulovala na s. 57-58, v čemž spočívá jeden z hlavních přínosů celé práce.

Ve své bakalářské práci Jana Mičudová využila velké množství dochovaných archivních pramenů, především z fondů Státního okresního archivu Cheb, Fond Okresní národní výbor Cheb a Fond Místní národní výbor. Obdobně vytěžila i zachovalá dobová periodika. Na základě těchto pramenů správně analyzovala celkovou volební záležitost roku 1946 i roku 1948. Autorka si je zároveň velmi dobře vědomá celé řady různých omezení, které dochovaná pramenná základna přináší. Jedná se například o nemožnost konfrontovat získané poznatky u ještě žijících pamětníků zkoumaných událostí. Bohužel neexistovala adekvátní fotodokumentace ve fondech archivu. Tato závada způsobila, že dochované fotografie musely být využity pouze ilustrativně, ne jako zcela samostatný a svěbytný pramen.

Práce je dobře rozčleněna, úvodní teoretická část rekapituluje politický a hospodářský vývoj daného období v českých zemích i ve zkoumaném regionu. Autorka si celkem správně povšimla mnoha faktorů, které ovlivnily poválečnou situaci.

Autorka získané informace zpracovala do přehledných tabulek a grafů umístěných v příloze, i když v rámci mého požadavku tzv. zkrácení práce některé mapy atd. vypustila, což svým způsobem zase ovlivnilo přínos její badatelské práce. Autorka v některých částech práce zůstala u jisté popisnosti. Bohužel platí, že ne vždy velmi pečlivě zvolila některé formulace v textu tak, aby se její komentář adekvátním způsobem mohl opírat o potřebnou a obsažnou analýzu a komparaci. Celkový pěkný dojem práce zbytečně kazí nesprávné číslování stran textu a řádkování u poznámek pod čarou.

Jen díky tomu, že autorka pečlivě pracovala s prameny a s literaturou, celkem úspěšně překonala nemožnost využít metod Oral history, zejména při rozhovorech s pamětníky, které již nesehnala. Ale i tento negativní poznatek je důležitým autorčiným zjištěním a tzv. i přínosem její badatelské práce. Důležité je, že veškerý potřebný vědecký aparát bakalářské práce je celkem na požadované úrovni.

Můj dotaz je následující: *Jak si představujete, v případě, že budete ve své badatelské práci ohledně regionu Chebska a jeho hospodářského a sociálního vývoje pokračovat, svou další činnost, a kterému období se budete chtít věnovat?*

Bakalářskou práci Jany Mičudové proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji ještě stupněm **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích 9. srpna 2013

PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D.